

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS
Rynki finansowe			14.3.7210
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Bankowości i Finansów			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Zarządzania	Finanse i rachunkowość	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Adam Barembruch; prof. dr hab. Elżbieta Ostrowska; dr Karol Śledzik; dr Sławomir Kujawa; dr Katarzyna Welzant			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Wykład, Ćw. audytoryjne		6,00 pkt ECTS	
Sposób realizacji zajęć		2,50 pkt ECTS (60 h) - Udział w zajęciach	
zajęcia w sali dydaktycznej		0,50 pkt ECTS (15 h) - Konsultacje z prowadzącymi zajęcia	
Liczba godzin		Praca własna studenta:	
Wykład: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.		1,00 pkt ECTS (30 h) - Przygotowywanie do zajęć oraz studiowanie literatury	
		1,00 pkt ECTS (25 h) - Rozwiązywanie zadań, testów lub przygotowanie projektu	
		1,00 pkt ECTS (15 h) - Przygotowanie do zaliczenia i egzaminu	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - egzamin pisemny testowy - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

O ocenie końcowej decyduje średnia ważona liczba punktów uzyskanych w trakcie semestru z ćwiczeń i wykładu

Składowe oceny końcowej:

50% - ćwiczenia (min próg zaliczenia 51%)

50% - wykład (min próg zaliczenia 51%)

Ćwiczenia:

Standardowy rozkład punktów:

40% - Projekt

60% - Kolokwium

Projekt może polegać na przygotowaniu analizy, prezentacji lub polegać na rozwiązywaniu testów cząstkowych lub zadań problemowych. Szczegółowe warunki projektu wyjaśnia Prowadzący zajęcia na początku semestru.

Kolokwium ma formę pisemną (test i/lub pytania otwarte, zadania).

Wykład:

100% - Egzamin pisemny testowy z zadaniami

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

Ocena końcowa	50%		50%
	Ćwiczenia		Wykład
Wiedza	Projekt	Kolokwium	Egzamin
FiR1 W02	X	X	X
FiR1 W07	X	X	X
FiR1 W09	X	X	X
Umiejętności			
FiR1 U01	X	X	X
FiR1 U02	X	X	X
FiR1 U06	X	X	X
Kompetencje			
FiR1 K03	X	X	X
FiR1 K04	X	X	X
FiR1 K05	X	X	X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Zapoznanie studentów z teoretycznymi i praktycznymi aspektami funkcjonowania rynku finansowego

Cele kształcenia obejmują następujące "oczekiwane efekty kształcenia" wymagane przez PIBR w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta na egzaminie „Ekonomia i kontrola wewnętrzna”:

Rynek finansowy:

- Identyfikowanie elementów rynku finansowego i rozróżnianie jego instrumentów.
- Charakteryzowanie poszczególnych instrumentów rynku finansowego i ich cech, funkcji oraz wykorzystania.
- Rozróżnianie systemu obrotu instrumentami finansowymi, rodzajów transakcji, systemów notowań i wykorzystywanie wskaźników rynku.
- Określanie funkcji poszczególnych instytucji finansowych.
- Określanie systemu nadzoru nad rynkiem finansowym, jego funkcji i zadań.

Kontrola wewnętrzna:

- Definiowanie ryzyka, określanie jego źródeł i rodzajów oraz szacowanie ich wpływu na działalność jednostki i jej wyniki

Treści programowe**WYKŁAD**

- Istota i podział rynków w gospodarce. Sposoby ustalania cen na rynkach (oferta, negocjacje, aukcja i przetarg). Pojęcie, klasyfikacje i funkcje rynków finansowych. Struktura rynków finansowych. Istota, cechy i klasyfikacje papierów wartościowych i instrumentów finansowych.
- Asymetria informacji na rynku finansowym i jej skutki. Hazard moralny a phishing. Przykłady hazardu moralnego na rynku finansowym. Hazard moralny a ryzyko systemowe. Regulacje ostrożnościowe na rynku finansowym. 2.2.3. System nadzoru nad rynkiem finansowym. Nadzór finansowy w Polsce i UE. Instytucje finansowe na rynku finansowym. Fundusze inwestycyjne - zasady funkcjonowania, fundusze emerytalne - funkcje, zasady działania.

- Rynek pieniężny (1) – Pojęcie, segmenty i instrumenty. Stopy procentowe, procenty, punkty procentowe i punkty bazowe. Instrumenty rynku pieniężnego i ich specyfika (międzybankowy rynek pieniężny, lokaty międzybankowe, rynek krótkoterminowych bonów pieniężnych, krótkoterminowy lokacyjno-kredytowy rynek bankowy, weksel, jako element rynku pieniężnego (rodzaje weksli, ich elementy i funkcje oraz nadużycia wekslowe), czek, jako element rynku pieniężnego (rodzaje czeków, ich elementy i funkcje, czeki w obrocie zagranicznym, nadużycia w obrocie czekowym). Elementy wyceny instrumentów rynku pieniężnego.
- Rynek pieniężny (2) – Polityka pieniężna. Instrumenty polityki pieniężnej NBP i RPP (rezerwa obowiązkowa, operacje repo i reverse repo, bazowe stopy procentowe (depozytowa, referencyjna i lombardowa), polityka kursu walutowego. Przetargi na bony pieniężne. Inflacja, deflacja, aprecjacja, deprecjacja. Kwotowania na rynku pieniężnym (bid i offer). Stawki referencyjne i sposoby ich ustalania, Manipulacje stawkami referencyjnymi (LIBOR). Struktura terminowa stóp procentowych na rynku pieniężnym.
- Rynek walutowy (1). Pojęcie, segmenty i cechy rynku walutowego. Instrumenty rynku walutowego, waluty obce a dewizy. Kurs walutowy i pojęcia z nim związane, rodzaje kwotowań. Transakcje walutowe i kursy krzyżowe. Kurs terminowy i teorie kursu walutowego.
- Rynek walutowy (2) – Rynek forex i kryptowaluty. Modele działania brokerów na rynku forex (ECN Broker, Broker Market Maker). Platformy transakcyjne. Rynek forex i jego specyfika. Rynek kryptowalut.
- Rynek kapitałowy (1) Pojęcie, cechy rynku kapitałowego. rynek długoterminowego kredytu bankowego, rynek długoterminowych papierów wartościowych, obligacje i akcje, jako elementy tego rynku, ich znaczenie, klasyfikacja, zasady emisji i obrotu oraz ceny; Instrumenty rynku kapitałowego: obligacje, pojęcia związane z obligacją, cena rozliczeniowa, cena czysta, akcje (rodzaje, prawa akcjonariusza, dywidenda, prawo poboru, prawo do akcji). Elementy wyceny instrumentów rynku kapitałowego.
- Rynek kapitałowy (2) – Funkcjonowanie GPW. Indeksy giełdowe i ich specyfika. system zorganizowanego obrotu instrumentami finansowymi (charakterystyka i zasady funkcjonowania giełd papierów wartościowych, transakcje giełdowe, systemy i syntetyczne wskaźniki notowań giełdowych, regulowany i alternatywny system obrotu instrumentami finansowymi, wskaźniki rynku kapitałowego),
- Rodzaje i realizacja zleceń giełdowych. Rachunki maklerskie. Opodatkowanie zysków kapitałowych.
- Rynek kapitałowy (3) – Proste i złożone strategie inwestycyjne Inwestowanie na rynku kapitałowy jako proces. Proste strategie inwestycyjne oparte na systematycznym inwestowaniu. Złożone strategie inwestycyjne (Analiza techniczna, fundamentalna, portfelowa). Pomiar siły fundamentalnej spółek giełdowych – wielowymiarowa analiza porównawcza.
- Rynek instrumentów pochodnych (1) Pojęcie i funkcje instrumentów pochodnych. Klasyfikacja instrumentów pochodnych. Instrumenty symetryczne i niesymetryczne – specyfika, elementy wyceny, zastosowanie. Strategie opcyjne. Zasady konstrukcji transakcji swapowej.
- Rynek ubezpieczeniowy. Ryzyko i metody sterowania ryzykiem a ubezpieczenia. Podmioty stosunku ubezpieczenia. Ubezpieczenia oferowane przez sektor publiczny i sektor prywatny. Ubezpieczenia osobowe i majątkowe. Rola ubezpieczeń i produktów rynku finansowego w zabezpieczeniu emerytalnym. Luka emerytalna, stopa zastąpienia. Produkty zabezpieczenia emerytalnego i ich analiza (IKE, IKZE, PPE, PPK)
- Psychologia i kryzysy na rynkach finansowych. Racjonalność decyzji i heurystyki. Cykle na rynkach finansowych. Ochrona konsumenta na rynku usług finansowych. Wybrane kryzysy (charakterystyka, przebieg i skutki).

ĆWICZENIA

- Instrumenty finansowe i papiery wartościowe. Przegląd segmentów rynku finansowego
- Hazard moralny i regulacje ostrożnościowe na rynku finansowym
- Rynek pieniężny Analiza i elementy wyceny instrumentów rynku pieniężnego, Instrumenty polityki pieniężnej NBP, inflacja, deflacja, aprecjacja, deprecjacja, kwotowania na rynku pieniężnym, stawki referencyjne
- Rynek walutowy Kurs walutowy, rodzaje kwotowań, transakcje walutowe i kursy krzyżowe, kurs terminowy i teorie kursu walutowego, kursy krzyżowe, Rynek forex i kryptowaluty
- Rynek kapitałowy Instrumenty rynku kapitałowego i elementy ich wyceny, Indeksy giełdowe i ich specyfika. Rodzaje i realizacja zleceń giełdowych. Rachunki maklerskie. Opodatkowanie zysków kapitałowych, strategie inwestycyjne. Elementy analizy technicznej, fundamentalnej i portfelowej.
- Instrumenty pochodne - Instrumenty symetryczne i niesymetryczne – specyfika, elementy wyceny, zastosowanie.

Treści programowe przedmiotu obejmują następujący "zakres wymaganej wiedzy" zdefiniowany przez PIBR w postępowaniu kwalifikacyjnym na bieglego rewidenta na egzaminie „Ekonomia i kontrola wewnętrzna”:

Rynek finansowy:

1. Elementy rynku finansowego i jego instrumenty

a) rynek pieniężny:

- międzybankowy rynek pieniężny, rynek krótkoterminowych bonów pieniężnych, krótkoterminowy lokacyjno-kredytowy rynek bankowy, rynek walutowy,

- weksel, jako element rynku pieniężnego (rodzaje weksli, ich elementy i funkcje oraz nadużycia wekslowe),

- czek, jako element rynku pieniężnego (rodzaje czeków, ich elementy i funkcje, czeki w obrocie zagranicznym, nadużycia w obrocie czekowym),

b) rynek kapitałowy (rynek długoterminowego kredytu bankowego, rynek długoterminowych papierów wartościowych, obligacje i akcje, jako elementy tego rynku, ich znaczenie, klasyfikacja, zasady emisji i obrotu oraz ceny),

c) system zorganizowanego obrotu instrumentami finansowymi (charakterystyka i zasady funkcjonowania giełd papierów wartościowych, transakcje giełdowe, systemy i syntetyczne wskaźniki notowań giełdowych, regulowany i alternatywny system obrotu instrumentami finansowymi, wskaźniki rynku kapitałowego),

d) fundusze inwestycyjne – zasady funkcjonowania,

e) fundusze emerytalne – funkcje, zasady działania.

2. Rodzaje instytucji finansowych i ich funkcje i zasady działania.

3. System nadzoru nad rynkiem finansowym.

Kontrola wewnętrzna:

1. Ryzyko w działalności gospodarczej:
- a) pojęcie ryzyka
  - b) czynniki i źródła ryzyka
  - c) rodzaje ryzyka i metody jego ograniczania
  - d) indywidualna postawa wobec ryzyka
  - e) ubezpieczenie a ryzyko
  - f) niepewność a korzyści (przychody) z posiadanych aktywów
  - g) wybór portfela inwestycyjnego a ryzyko
  - h) efektywny rynek aktywów

Wykaz literatury

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Czekaj J. (red.), (2017), Rynki, instrumenty i instytucje finansowe, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
 Pietrzak E., Markiewicz M. (red.), (2009), Finanse, bankowość i rynki finansowe., Wydawnictwo UG, Gdańsk.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Broszkiewicz M., Pauka M., (2019), Podstawy rynku finansowego. Przykłady i zadania., Wydawnictwo UE, Wrocław.

B. Literatura uzupełniająca

Barembuch, A. (2014). Alternatywne strategie oparte na systematycznym inwestowaniu – ujęcie teoretyczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse. Rynki finansowe. Ubezpieczenia, (nr 65 Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwach i jednostkach samorządu terytorialnego), 431–441.

Barembuch, A. (2011). Hazard moralny w działalności pośredników finansowych. Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, (nr 4/5), 293–302.

Dębski W., (2014), Rynek finansowy i jego mechanizmy: podstawy teorii i praktyki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Sławiński A., (2006), Rynki finansowe, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.

Sopoćko A., (2012), Rynkowe instrumenty finansowe, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Barembuch A., (2018), Zarządzanie finansami osobistymi. Teoria i praktyka. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.

Kierunkowe efekty uczenia się

Wiedza

FiR1_W02

FiR1_W07

FiR1_W09

Umiejętności

FiR1_U01

FiR1_U02

FiR1_U06

Kompetencje

FiR1_K03

FiR1_K04

FiR1_K05

Wiedza

FiR1_W02 Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji ekonomicznych oraz zmianach w nich zachodzących, w szczególności o: systemie bankowym, ubezpieczeniowym, podatkowym, rynkach finansowych, organizacji systemu finansów publicznych oraz sektora prywatnego. Zna wzajemne relacje pomiędzy tymi strukturami i instytucjami społecznymi w skali krajowej i międzynarodowej.

FiR1_W07 Ma zaawansowaną wiedzę o normach i regulacjach (prawnych, organizacyjnych, moralnych i etycznych) w zakresie finansów i rachunkowości. Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.

FiR1_W09 Zna zasady tworzenia i ekonomicznego funkcjonowania organizacji komercyjnych i sektora publicznego, ich formy, fazy rozwoju, jak również uwarunkowania finansowe determinujące ich wartość oraz sukces ekonomiczny.

Umiejętności

FiR1_U01 Rozumie i potrafi prawidłowo interpretować złożone zjawiska ekonomiczne w zakresie nauki o zarządzaniu i jakości. Rozumie i umie wyjaśnić treść komunikatów instytucji gospodarczych, artykułów zamieszczanych w prasie codziennej i czasopismach z zakresu finansów (z wyłączeniem czasopism naukowych). Prawidłowo stosuje pojęcia z zakresu nauk społecznych.

FiR1_U02 Potrafi pozyskiwać z różnych źródeł dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych dotyczących finansów. Potrafi korzystać z technologii informacyjnych.

FiR1_U06 Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej. Potrafi rozwiązać zaawansowane problemy z zakresu finansów i rachunkowości pojawiające się w praktyce gospodarczej: porównać instrumenty finansowe, ocenić opłacalność przedsięwzięcia, ocenić sytuację finansową organizacji na tle sektora, zaproponować odpowiednie rozwiązania problemów z zakresu podatków, zidentyfikować i dobrać odpowiednie metody zarządzania ryzykiem, skonstruować program ochrony ubezpieczeniowej

przedsiębiorstwa, dobrać źródła finansowania organizacji, skonstruować odpowiedni system rachunkowości/controllingu.

Kompetencje społeczne (postawy)

FiR1_K03 Komunikacja potrafi w sposób zrozumiały dla innych przedstawić swój pogląd, zagadnienie, odważnie (ale z rozwagą) wyraża swoje zdanie, nie boi się zadawać pytań, potrafi kulturalnie uczestniczyć w dyskusji, umie wyrażać konstruktywną krytykę.

FiR1_K04 Uczciwość stosuje się do zasad etyki biznesu, szanuje prawo, jest obiektywny, potrafi dostrzec konflikt interesów, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu.

FiR1_K05 Odpowiedzialność dotrzymuje terminów, potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie zadania, konsekwentnie dąży do celu, umie pracować systematycznie i samodzielnie stosuje się do reguł i norm życia społecznego.

Kontakt

adam.barembuch@ug.eu.pl